

Xalq so'zi

O'zbekiston —
kelajagi
buyuk
davlat

2025-YIL — ATROF-MUHITNI ASRASH VA “YASHIL” IQTISODIYOT YILI

1991-yil 1-yanvardan chiqa boshlagan

WWW.XS.UZ

E-mail: Info@xs.uz

2025 yil 2-may, № 89 (8984)

Juma

Saytimizga o'tish uchun QR-kodni telefoningiz orqali skaner qiling.

KO'HNA XORAZMNING YANGI QIYOFASI

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev hududlar rivoji va aholi hayoti bilan yaqindan tanishish, yangi istiqbolli rejalarni belgilash maqsadida 1-may kuni Xorazm viloyatiga keldi.

Bu o'lka qadim tarixi va madaniyati bilan turizm jozibadorligiga ega. Hozirgi iqtisodiy ravnaqi tufayli ishbilarmolik tashriflari ham ko'paymoqda. Lekin Urganch xalqaro aeroporti aholi va mehmonlar talabiga to'la javob bermayapti. U soatiga 400 nafar yo'lovchiga xizmat ko'rsata oladi xolos. Bu qatnovlarni ko'paytirish imkonini bermayapti. Shuning uchun aeroportni modernizatsiya

qilish va boshqaruvga berish ko'zda tutilgan.

Tashrif chog'ida davlatimiz rahbariga ushbu loyihaning borishi haqida axborot berildi.

Bu borada 2024-yil 1-avgustda e'lon qilingan ochiq tender ikki bosqichda o'tkazilib, unda Fransiya, Janubiy Koreya, Turkiya, Qatar kabi davlatlardan sakkizta kompaniya ishtirok etdi. Yakunda idoralararo

tender komissiyasining qarori bilan Koreya Respublikasining "Incheon International Airport Corporation" kompaniyasi g'olib deb topildi.

Prezidentimiz ushbu kompaniya va loyiha rahbarlari bilan suhbatlashdi.

Kompaniya prezidenti Incheon xalqaro aeroporti sig'imi bo'yicha dunyoda uchinchi o'rinda turishi, servis bo'yicha yetakchilardan

bir ekanini aytdi. Urganch kompaniyaning ikkinchi aeroporti bo'lishini ta'kidlab, uni yangilash va boshqarish rejalarni ma'lum qildi.

Davlatimiz rahbari bunday ilg'or kompaniya bilan sheriklikdan xursandligini ta'kidlab, o'zaro manfaatli hamkorlikni kengaytirish bo'yicha fikrlarini bildirdi.

— Xorazmda ko'plab zamonaviy

mehmonxonalar, dam olish va savdo markazlari barpo etyapmiz. Kelajakda sayyohlar oqimini 5 millionga yetkazishni maqsad qilganmiz. Buni aeroport bilan hamohang qilsak, o'zaro manfaatli bo'ladi, daromad ko'payadi, — dedi Shavkat Mirziyoyev.

Xorijiy aviakompaniyalar bilan hamkorlikda samolyotlar olib kelib,

tashuvlarni ko'paytirish bo'yicha fikr almashildi. Ushbu sheriklikdan foydalanib servis bo'yicha Koreya tajribasini o'rganish, mutaxassislarimizni o'qitish va malakasini oshirish zarurligi ta'kidlandi.

(Davomi 2-betda).

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Matbuot xizmati suratlari.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTI SHAVKAT MIRZIYOYEVNING XIVA SHAHRIDA “ARDA XIVA” XALQARO TURIZM MARKAZINING TANTANALI OCHILISH MAROSIMIDAGI NUTQI

Assalomu alaykum, qadri vatandoshlar, muhtaram Xorazm ahi!

Hurmatli mehmonlar!

Bugun siz, azizlar bilan shonli tariximiz ustunlari va Yangi O'zbekiston poydevori chambarchas bog'langan mo'tabar diyorda — qadimiy Xorazmda diyor ko'rishib turganimdan beihoya xursandman.

Xorazm dunyo sivilizatsiyasi va madaniyatiga bebaho hissa qo'shgan Sharq gavharidir. Bu ko'hna yurt jahongra dong'i ketgan ne-ne olimi fozillar, sarkarda va sultonlar, aziz avliyolar, betakror shoir va hofizlar vatandir.

Ilm-ma'rifat mash'allari bo'lgan Muhammad al-Xorazmiy, Abu Rayhon Beruniy, Pahlavon Mahmud, Ogahiy, vatanparvarlik timsoli bo'lgan Najmiddin Kubro va Jaloliddin Manguberdi singari ulug' zotlar xalqimizning faxru iftixoridir.

Shu ma'noda, jahon olimlarining "Ulug' novator Beruniy fanning bir qator hal qiluvchi yo'nalishlarida o'z davridan 500-yillab, hatto undan ham ko'proq ilgari ketgan", degan e'tiroflari bu zaminning buyuk salohiyatidan dalolat beradi.

Xorazmning havas qilsa arziydigan yana bir bebaho boyligi bor. Bu — uning muhtasham tarixiy obidalaridir. Ochiq osmon ostidagi shahar-muzey — "Ichan qal'a" majmuasi umumbashariyat xazinasi sifatida YUNESKO ro'yxatiga kiritilgani ham fikrimizni tasdiqlaydi.

E'tibor bering, viloyatda 260 dan ziyod madaniy meros obyekti mavjud. Va ularning tarixi bir necha asrlarga borib taqaladi. Hech shubhasiz, ular o'zining noyob va go'zal me'moriy qiyofasi bilan nafaqat O'zbekiston, balki butun Markaziy Osiyoning jahon ravnaqidagi betakror o'rini belgilab beradigan tirik tarixdir.

Aziz yurtdoshlar!

Bugungi kunda biz Yangi O'zbekistonni barpo etish maqsadida o'zgarish va yangilanishlar yo'lini qat'iyat bilan davom ettirmoqdamiz.

Boshlagan islohotlarimiz doirasida tinchlik va do'stlik jabhasi bo'lmish turizmni rivojlantirishga alohida strategik

yo'nalish sifatida e'tibor qaratib kelayotganimiz albatta bejiz emas. Chunki turizm — bu faqat sayru sayohat, mazmunli dam olishgina emas. U avvalo ellarni ellarga, dillarni dillarga bog'laydigan, mehnatkash va bag'rikeng xalqimizning boy madaniyati va tarixiy merosini, uning ochiq qalбини dunyoga namoyon qiladigan ko'zgudir.

Biz tarixiy yodgorliklar, madaniy meros obyektlarini asrab-avaylab, ularni global turizm tarmog'iga faol jalb etish borasida keng qamrovli islohotlarni amalga oshirmoqdamiz.

Shu bilan birga, milliy me'morchilik yechimlarini qo'llagan holda bir vaqtning o'zida tarix va zamonaviyligni mujassam etgan yirik turistik majmualarni ko'paytirishga alohida urg'u beryapmiz.

Algebra va algoritm asoschisi Muhammad Xorazmiy bobomiz aytganlaridek "Tartib va to'g'ri hisob-kitob — har qanday yutuqning garovidir". Shu sababli ham mamlakatimizda turizm salohiyatini yuksaltirish bo'yicha aniq va puxta rejalarni asosida ish yuritilmoqda.

Biz bundan uch yil oldin Samarqandda "Boqiy shahar" deb nom olgan yirik turistik majmuani ishga tushirgan edik. Bugun esa Xorazm zaminida "Arda Xiva", oddiy qilib aytganda, "Boqiy Xiva" kompleksi tantanali ravishda ochilmoqda. Bu noyob majmua ulkan rejalarning yana bir amaliy natijasidir.

Qisqa fursatda bunyod etilgan ushbu muhtasham xalqaro turistik maskanda 17 ta mehmonxona va mehmon uylari, 9 ta restoran, har biri kuniga 2 ming sayyohga xizmat qiladigan ochiq va yopiq akvaparklar, 3 ming o'rinni amfiteatr, 5 ta kino va konsert zali, ko'rgazmalar pavilyoni, 70 ta do'kon, 300 ta savdo rastasi, 11 ta hunarmandlar uyi, Sharq bozori va zargarlik markazi, favvoralar, sayr uchun 4 kilometri sohil bo'yi yo'lga ishga tushmoqda.

Bu borada Xorazmning shonli o'tmishidan hikoya qiladigan "Ko'hna Urganch" muzeyi aholimiz va sayyohlarning sevimli maskaniga aylanishi shubhasiz.

Ana shunday ishlarimiz hisobidan viloyatga turistlar oqimi qo'shimcha ravishda 1 million nafarga oshadi,

xizmatlar 1,2 trillion so'mga ko'payadi, kamida 2 mingta ish o'mi yaratiladi.

Ishonchim komil, "Arda Xiva" Xorazmdagi turizm rivojida yangi sahifa ochadi, viloyatning ikkinchi "tashrif qog'ozi"ga aylanadi.

Fursatdan foydalanib, ushbu majmuaga sarmoya kiritgan tadbirkor va investorlarga, fidokorona mehnat qilgan quruvchi va mutaxassislarga, bu ezgu ishga munosib hissa qo'shgan barcha insonlarga samimiy minnatdorlik bildiraman.

Ushbu betakror maskan Xorazmga, butun xalqimizga muborak bo'lsin!

Hurmatli Xorazm ahi, aziz mehmonlar!

Xorazmning hali ishga solinmagan turistik salohiyati juda katta. Xabaringiz bor, Xiva tumanidagi 2 ming 400 gektar yerni Xiva shahriga o'tkazypmiz. Bu joyda "Sahro yulduzi" turistik kompleksi bunyod etiladi. Bu hududda mehmonxonalar, ko'ngilochar markazlar, gastronomik va savdo ko'chalari, muzeylar, ekouylar, yozgi lager, ekstremal turizm obyektlari barpo etiladi. Kompleks qurilishi bo'yicha ishlarni shu yildan kechiktirmasdan boshlaymiz. Bosh vazir A.Aripov bunga bosh-qosh bo'ladi.

Shuningdek, Tuproqqal'ada cho'l hududidagi 5 ming gektar yerda safari va ov turizmi rivojlantiriladi. Urganch shahri, Shovot, Qo'shko'pir, Xiva va Hazoraspdan oqib o'tadigan G'azovot, Polvon, Shovot kanallari bo'ylarida 50 million dollarlik 80 ta xizmat ko'rsatish, savdo-ko'ngilochar obyektlari ishga tushiriladi. Bog'ot, Gurlan, Yangibozor va Urganch tumanida turizm qishloqlari tashkil etiladi.

Biz ajdodlarimiz qoldirgan beqiyos ilmiy-ma'naviy merosni asrab-avaylash, boyitish va dunyoga keng targ'ib etishni o'z oldimizga ulug' maqsad qilib qo'yganimiz. Shu bois Ma'mun akademiyasi binosi oldidagi 2 gektar bog' "Buyuk allomalar" nomli ochiq osmon ostidagi "smart" muzeyga aylantiriladi. Shu asosda Xorazm yurtida kamol topgan o'nlab mumtoz ajdodlarimizning ibratli hayot yo'li, boy ijodiy merosi

interaktiv usulda bir nechta xorijiy tillarda sayyohlarga taqdim etiladi.

Kuni kecha Urganch shahrida Muhammad al-Xorazmiy nomidagi yangi universitet va IT maktabini tashkil etish bo'yicha alohida qarorni imzoladim. Aminmanki, bu ta'lim dargohlari bo'lg'usi xorazmiylar, beruniylar bilim oladigan o'quv maskanlariga aylanadi.

Hurmatli yurtdoshlar!

Bir masalaga e'tiboringizni qaratmoqchiman. Amudaryoning ikki sohilida joylashgan Xorazm va Qoraqalpog'iston elini Xudoi taoloning o'zi taqdiridosh qilib yaratgan. Bu ikki qo'shni hududning tarixi, madaniyati va urf-odatlarini bir-biridan alohida tasavvur qilib bo'lmaydi.

Shu bois Xorazmda turizmni rivojlantirishni Qoraqalpog'iston bilan hamohang ravishda, yagona konsepsiya asosida amalga oshiramiz.

Buning uchun "Xorazm — Qoraqalpog'iston" turizm halqasi loyihasi ishlab chiqiladi. Masalan, Xivadan 80 kilometr masofada Ellikqal'a tumani joylashgan bo'lib, bu yerda turistlar uchun jozibador bo'lgan "Ayoqqa'a" va "Tuproqqal'a" yodgorliklari bor. Shuningdek, tumandagi Axbako'lda plyaj turizmini rivojlantirish uchun barcha infratuzilma mavjud. Yoki Beruniy tumanidagi "Sulton Uvays" qadamoji ziyorat turizmi uchun nodir maskanlardan biri hisoblanadi. Bunday misollarni ko'plab keltirish mumkin.

Shuning uchun ushbu hududlarni o'zaro bog'laydigan yo'l, yo'lbo'yi infratuzilmasini rivojlantirish bo'yicha katta dastur boshlaymiz. Bundan tashqari, Urganch — Gurlan — Mang'it avtomobil yo'li to'liq rekonstruksiya qilinadi.

So'nggi yillarda Xiva shahriga temir yo'l tortilib, yangi vokzal qurildi, Buxoro — Urganch — Xiva temir yo'li to'liq elektrlashtirildi. Sizlar bilan kelishib olganimizdek, 2026-yilda ushbu yo'nalish bo'ylab Jaloliddin Manguberdi nomi bilan ataladigan zamonaviy tezyurar poyezdlar qatnovi yo'lga qo'yiladi. Eng muhimi, yaqin kelgusida bu tezyurar poyezdlar Nukusgacha

boradi.

Bugungi anjumanda ko'plab xorijlik do'stalarimiz ishtirok etmoqda. Keling, qadri mehmonlarimizni chin dildan qutlab, ularga yana bir bor hurmat va ezgu tilaklarimizni bildiraylik!

Albatta, Xorazmga bir marta kelgan odam unga umrbod maftun bo'lib qoladi. Ishonchim komil, siz, azizlar ham bu go'zal va betakror yurtidan olam-olam unutilmas taassurotlar bilan qaytasizlar.

Shu bilan birga, mamlakatimizning har bir hududi o'ziga xos suluv tabiati, boy madaniyati, urf-odati, tarixiy obidalari va bir-biridan lazzatli taomlari, nozu ne'matlari bilan ajralib turadi.

Mamlakatimizga yana bir bor tashrif buyuring, boshqa hududlarimizni ham ko'ring, yurtimiz haqidagi xolis fikrlaringizni yaqinlaringiz bilan o'rtoqlashing.

Yangi O'zbekiston sayyohlar uchun xavfsiz, xilma-xil kontentlarga boy, yorqin taassurotlarga to'la turistik makon sifatida xotirangizda hamisha muhrlanib qoladi. O'zbekistonga xush kelibsiz, aziz do'stlar!

Qadri yurtdoshlar!

Bugun dunyodagi murakkab vaziyatga qaramasdan O'zbekiston o'z yo'lidan dardli bormoqda. Xalqimiz tinchlik va farononlik, do'stlik va hamkorlik, bunyodkorlik ruhi bilan yashamoqda.

Bizning har bir maqsad-rejamiz, har bir islohotimiz odamlarimiz hayotini yaxshilashga, ularni rozi qilishga qaratilgan va bu ishlarimiz, inshootloq, bardavom bo'lgay.

Aminmanki, siz, azizlar bilan fidokorona mehnat qilib, Xorazm va Qoraqalpog'istonni dunyodagi eng go'zal va obod, ilm-fan va innovatsiyalar, madaniyat va san'at yanada rivojlangan zaminiga aylantiramiz.

Ana shu oliyjanob maqsad yo'lida barchangizga mustahkam sog'liq, xonadonlaringizga tinchlik va fayzu baraka tilayman.

Jonajon Vatanimiz hamisha omon bo'lsin!

O'zbekistonimiz gullab-yashnasin! Katta rahmat sizlarga!

MUSULMON DONISHMANDLARI KENGASHI BILAN HAMKORLIK RIVOJLANADI

Kecha Oliy Majlis Senati Raisi Tanzila Norboyeva musulmon donishmandlari kengashi Bosh kotibi Muhammad Abdussalom bilan muzokara o'tkazdi.

Uchrashuv

Unda musulmon donishmandlari kengashi bilan aloqalarni rivojlantirish, diniy bag'rikenglik hamda an'anaviy islom qadriyatlarini mustahkamlash borasida hamkorlikni kengaytirish masalalari muhokama qilindi.

Muloqot chog'ida musulmon donishmandlari kengashi bilan birga buyuk ajdodlarimizning ilmiy-ma'naviy merosini chuqur o'rganish, xususan, O'zbekistondagi islom sivilizatsiyasi markazi va Samarqand shahrida qayta barpo etilayotgan Imom Buxoriy majmuasi faoliyati doirasida samarali

aloqalarni yo'lga qo'yish masalalariga e'tibor qaratildi.

Bugungi kunda butun dunyo musulmonlari uchun ahilik, totuvlik va hamijhatlikni mustahkamlash, yoshlarni turli xavf-xatarlardan asrash masalalari har qachongidan ham muhim ahamiyat kasb etayotgani ta'kidlandi. Bu yo'nalishda tomonlar keng hamkorlikni yo'lga qo'yishga tayyor ekanini bildirdi.

Uchrashuv yakunida o'zaro aloqalarni yanada kengaytirish, delegatsiyalar tashriflarini amalga oshirish, birgalikda turli ilmiy va amaliy tadbirlarni tashkil etishga kelishib olindi.

"Xalq so'zi".

YUKSAK MARRALAR VA KENG IMKONIYATLAR SARI

So'nggi yillarda butun mamlakatimizda bo'lgani kabi Xorazm viloyatida ham barcha sohada keng ko'lamli o'zgarish va yangilanishlar bo'y ko'rsatmoqda.

Munosabat

Xususan, qadim tarix va madaniyati bilan turizm jozibadorligiga ega bu o'lkaga ishbilarmolik tashriflari ham ko'paymoqda. Vohaning infratuzilmaviy va ijtimoiy rivojlanishida iqtisodiyotning asosiy sektorlari hisoblangan qishloq xo'jaligi, sanoat, turizm va infratuzilma yaratishga qaratilgan sa'y-harakatlar, shuningdek, davlat dasturlari va investitsiyalar muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, davlatimiz rahbarining 2024-yil 29-fevral

— 1-mart kunlari viloyatga tashrifi chog'ida belgilab bergan vazifalar katta yangilanish va yuksalishlarga sabab bo'ldi.

Tashrif davomida aytilgan eng muhim yo'nalishlardan biri — aholi daromadlarini oshirish va kambag'allikni qisqartirish bo'ldi. Mazkur vazifalar ijrosi doirasida 50 mingdan ziyod ishsiz fuqarolar bandligi ta'minlandi, oilaviy tadbirkorlik va kasanachilik loyihalari orqali minglab oilalarning daromadi oshdi, imtiyozli kreditlar va davlat ko'magi hisobidan 3 mingga yaqin yangi kichik biznes subyektlari tashkil etildi.

TEMIR PANJARA ORTIDAGI TARIX HAQIQATI

Xotira — muqaddas, saboq — abadiy

9-may mamlakatimizda Xotira va Qadrlash kuni sifatida keng nishonlanadi. Biz shu kuni Ikkinchi jahon urushida qurbon bo'lgan yuz minglab vatandoshlarimizni xotirlab, janggohlardan omon qaytgan qahramonlarga ehtirof ko'rsatamiz. Mustabid tuzumning shafqatsiz qatag'onlarida nohaq ayblanib azob-uqubatlariga mahkum etilgan, uzoq o'lkalarda ona yurt sog'inchida jon taslim qilgan insonlar xotirasini yod etamiz.

Moziydan sado

Sobiq ittifoq davrida mustamlakachilik siyosati natijasida birlashtirilgan hamma respublikalarda turli qatag'onlar, inson qadrini toptash, erk va ozodlik uchun har qanday

intilishni kuch bilan bostirish tinmadi. O'zbekistonda ham minglab ziyolilar, atoqlik davlat va siyosat arboblari, ilm-fan namoyandalari, ijodkorlar, diniy ulamolar, harbiy soha va sud-huquq tizimi xodimlari hamda ularning oila a'zolari siyosiy ta'qiblar qurboni bo'ldi.

HUKUMATGA PARLAMENT SOʻROVI

Oliy Majlis Senatining oltinchi yalpi majlisida qishloq xoʻjaligini rivojlantirish, ilmiy-tadqiqot institutlarining moddiy-texnika bazasini mustahkamlash hamda sohaga ilm-fan yutuqlarini joriy qilish yuzasidan Vazirlar Mahkamasiga parlament soʻrovi yuborish masalasi koʻrib chiqildi.

Yalpi majlisda mahalliy seleksiyaga mansub yangi nav va duragaylarni

yetishtirish hamda ilmiy-tadqiqot institutlarining moddiy-texnika

bazasini mustahkamlash, sohaga ilm-fan yutuqlarini joriy qilish ishlari yetarli darajada yoʻlga qoʻyilmaganligi qayd etildi.

Oʻrganishlar natijasiga koʻra sabzavot ekinlari urugʻlarining tur va navlari boʻyicha marketing xizmati yoʻlga qoʻyilmagan. Sertifikatlangan urugʻlarni yetkazib berish uchun isteʼmolchilar tomonidan urugʻlar turi va navlariga buyurtmalar berish mexanizmi toʻlaqonli shakllantirilmagan.

Shuningdek, eksportbop, import oʻrnini bosadigan navlar, urugʻlar,

ishlanmalar va ilmiy natijalarni tijoratlashtirish hamda qishloq xoʻjaligida ilm va innovatsiyalarni keng joriy qilishda xususiy sektor ishtirokini kengaytirish boʻyicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijadorligi talab darajasida emasligi taʼkidlandi.

Muhokama yakunida ushbu masalalarga oydinlik kiritish maqsadida Oliy Majlis Senatining Vazirlar Mahkamasiga parlament soʻrovini yuborish toʻgʻrisidagi qarori qabul qilindi.

“Xalq soʻzi”.

KOʻP QIRRALI STRATEGIK SHERIKLIK YANADA MUSTAHKAMLANADI

– Oʻzbekiston va Ozarbayjon oʻrtasida tarixan shakllangan doʻstona munosabatlar bugun sifat jihatdan yangi bosqichga koʻtarildi. Oliy darajadagi muntazam va samarali muloqot tufayli ikki mamlakat oʻrtasidagi strategik sheriklik hamda koʻp qirrali hamkorlik barcha yoʻnalishda jadal ravnaq topmoqda.

Fikr

Oʻzbekiston va Ozarbayjon BMTning xalqaro kun tartibidagi asosiy masalalar, jumladan, xavfsizlikka zamonaviy tahdid va xavf-xatarlarga qarshi kurashish, yadro qurolini tarqatmaslik rejimini mustahkamlash, inson huquqlari himoyasi, Barqaror rivojlanish maqsadlarini amalga oshirish va boshqa yoʻnalishlar boʻyicha oʻxshash nuqtayi nazarga ega.

Umuman, ikki mamlakat oʻrtasidagi madaniy va maʼnaviy aloqalar chuqur tarixiy ildizlarga ega. Oʻzaro aloqalar asrlar davomida rivojlana borib, gʻoyaviylik va mohiyat nuqtayi nazaridan bir-biriga hamohang, shakl va mazmun jihatdan uygʻunlik

kasb etgan. Oʻzbek va ozarbayjon xalqlarining atoqli namoyandalari Alisher Navoiy, Nizomiy Ganjaviy, Muhammad Fuzuliy jahon madaniyati, ilm-fani va adabiyotiga beqiyos hissa qoʻshgan. Ularning bebaho merosi mamlakatlarimizda behad eʼzozlanadi, asrab-avaylanib, chuqur oʻrganiladi.

“Oʻzbekiston Respublikasi bilan Ozarbayjon Respublikasi oʻrtasida ittifoqchilik munosabatlari toʻgʻrisida”gi Shartnoma ikki mamlakat Prezidentlari tomonidan 2024-yil 23-avgust kuni Toshkent shahrida boʻlib oʻtgan Oʻzbekiston va Ozarbayjon Respublikalari Davlatlararo oliy kengashining birinchi yigʻilishi doirasida imzolangan.

Uning asosiy maqsadi – ikki mamlakat mustaqilligi, suvereniteti, hududiy yaxlitligi va barqaror iqtisodiy rivojlanishini yanada mustahkamlashga qaratilgan davlatlararo munosabatlarning yangi bosqichini shartnomaviy-huquqiy jihatdan mustahkamlashdan iborat.

Bu bilan ikki tomonlama uyushgan jinoyatchilikka qarshi kurashda hamkorlik, tashqi siyosat, parlament diplomatiyasi, mudofaa va xavfsizlik, shuningdek, harbiy-texnik sohalarida yaqin munosabatlar oʻrnatish, sarmoyaviy faoliyat uchun qulay shart-sharoitlar yaratish, “yashil” va raqamli iqtisodiyot, elektron tijorat, energetika, AKT, IT xavfsizligi va sunʼiy intellekt hamda transport kabi yoʻnalishlarda aloqalar mustahkamlanadi.

Ushbu Shartnomaning qonuniy ratifikatsiyasi, avvalo, Oʻzbekiston va Ozarbayjon Respublikalari oʻrtasidagi oʻzaro ikki tomonlama munosabatlar yangi va oliy darajaga

olib chiqilishiga hamda uning huquqiy tartibga solinishiga, ikki davlatning ishonchli sherik sifatidagi ittifoqchilik munosabatlarga ega hamkorlari doirasi yanada kengayishiga xizmat qiladi. Ikkinchi tomondan, davlatlarning xavfsizlikka tahdidlar qarshisida doimiy hamkorligini yanada mustahkamlashga, strategik va savdo-iqtisodiy sheriklikni yanada rivojlantirish boʻyicha zarur shart-sharoitlar yaratishga hamda mamlakatlارaro masalalarni Davlatlararo oliy kengash yigʻilishlari doirasida hal etish orqali tomonlar oʻrtasida hamkorlikning keng qamrovli tarzda va yanada rivojlanishi uchun qulay shart-sharoitlar yaratishga zamin hozirladi.

Odiljon MAMATKARIMOV,
Oliy Majlis Senatining Xalqaro munosabatlar, tashqi iqtisodiy aloqalar, xorijiy investitsiyalar va turizm masalalari qoʻmitasi raisi oʻrinbosari.

YUKSAK MARRALAR VA KENG IMKONIYATLAR SARI

Prezident topshiriqlari asosida viloyat infratuzilmasini yaxshilash boʻyicha 120 kilometrdan ziyod ichki yoʻllar taʼmirlandi va qayta tiklandi, 40 ming aholi ichimlik suvi bilan taʼminlandi, elektr taʼminotini barqarorlashtirish uchun yangi transformatorlar va podstantsiyalar qurildi, 2 mingdan ziyod oilalar arzon va sifatli uy-joylarga ega boʻldi. Iqtisodiy islohotlar bilan bir qatorda, inson kapitalini rivojlantirishga ham katta eʼtibor qaratildi, jumladan, yangi 15 ta umumtaʼlim maktabi va 7 ta bogʻcha qurilib, foydalanishga topshirildi, 5 ta tuman shifoxonasi kapital taʼmirlandi, zamonaviy tibbiy uskunalar bilan taʼminlandi, oilaviy shifokor punktlari tarmogʻi kengaytirildi, tibbiyot xodimlari uchun qulay mehnat sharoiti yaratildi.

Xorazmning boy madaniy merosi va turizm imkoniyatlarini rivojlantirish ham doimo davlatimiz diqqat markazida. Xiva shahri va atrofidagi yangi turistik marshrutlar tashkil etildi. Mehmonxona, hunarmandchilik markazlari va servis infratuzilmasi rivojlantirildi, turistlar sonida 28 foizga oʻsish kuzatildi.

Bu galgi tashrif chogʻida davlatimiz rahbari hududdagi yangi sanoat, qishloq xoʻjaligi va turizm obyektlari, shuningdek, transport infratuzilmasi va shaharsozlik sohalarida amalga oshirilayotgan yirik loyihalar bilan tanishdi. Jumladan, Urganch xalqaro aeroportini modernizatsiyalashga oid loyihaning borishi haqida axborot berildi. Loyihaning umumiy qiymati 223 mln. AQSH dollari boʻlib, uning doirasida yangi uchish-qoʻnish yoʻlagi, yoʻlovchi va yuk terminallari qurish, “ICAO” talablariga javob beruvchi yoritish-signal qurilmalari oʻrnatish, maxsus texnikalar xaridi koʻzda tutilgan. Qurilish-rekonstruksiya ishlari 2025 – 2027-yillar davomida amalga oshiriladi. Buning natijasida aeroport “Boeing 747” va “Airbus 350” kabi yirik havo kemalarini qabul qilish imkoniga ega boʻladi. Aerovokzalning umumiy maydoni 39 ming kvadrat metrga yetib, soatiga 1 ming 300 nafar yoʻlovchiga xizmat koʻrsatish quvvati yaratiladi. Umuman, bunday zamonaviy infratuzilma orqali Xorazm aeroporti eng qulay yoʻnalishlardan biriga aylanadi.

Alohida taʼkidlash joizki, ushbu tashrif ham yangi marralarni belgilash, hududning iqtisodiy koʻrsatkichlarini yanada oshirish, bu zaminda yashayotgan 2 milliondan ziyod aholining farovonligini yanada yuksaltirishga katta turki beradi.

Bu jarayonda esa biz, deputatlar tashrif doirasida belgilangan vazifalar va topshiriqlar ijrosini muntazam nazorat qilish, hududiy rivojlanish dasturlarini, iqtisodiy, ijtimoiy va infratuzilmaviy loyihalarni amalga oshirishda faol qatnashish va takliflar ishlab chiqish orqali oʻz hissamizni qoʻshishimiz lozim boʻladi.

Ishonchimiz komilki, Xorazm viloyatini har tomonlama rivojlantirishga qaratilgan tendensiyalar kelgusida hudud iqtisodiyotini yanada yaxshilab, uning yangi va jozibador qiyofa kasb etishiga va xalq farovonligini oshirishga xizmat qiladi.

Barno BERDIYEVA,
Oliy Majlis Qonunchilik palatasi deputati.

DORI VOSITALARI VA FARMATSEVTIKAGA OID MASALALAR – DEPUTATLAR NAZORATIDA

Oliy Majlis Qonunchilik palatasining Mehnat, sogʻliqni saqlash va ijtimoiy masalalar qoʻmitasi tomonidan “Dori vositalari va farmatsevtika faoliyati toʻgʻrisida”gi Qonun ijrosini Buxoro hamda Samarqand viloyatlari misolida nazorat-tahlil tartibida oʻrganish yakunlariga bagʻishlangan yigʻilish oʻtkazildi.

Taʼkidlanganidek, soʻnggi yillarda mamlakatimizda farmatsevtika sohasini isloh qilish, aholini va sogʻliqni saqlash muassasalarini arzon farmatsevtika mahsulotlari bilan taʼminlash, dori vositalari, tibbiy buyumlar va tibbiy texnika muomalasini takomillashtirish boʻyicha kompleks chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. Xususan, Buxoro viloyatida ulgurji savdo bilan shugʻullanuvchi litsenziyalangan 13 ta subyekt faoliyat yuritmoqda. Ulardan 12 tasi “GPP” (Good Pharmaceutical Practice) standarti boʻyicha sertifikat olib, faoliyatni amaldagi texnik va sanitariya qoidalariga muvofiq tarzda tashkil etgan. Barcha ulgurji omborxonalar dori vositalarining haroratga nisbatan sezgirli va sifatini taʼminlash maqsadida maxsus harorat rejimini saqlovchi avtomobillar bilan taʼminlangan.

Shuningdek, viloyatda jami 876 ta dorixona va dorixona shoxobchasi faoliyat yuritaypti. Ulardan 128 ta ijtimoiy dorixona “Dori-Darmon” MCHJga, yana 40 ta ijtimoiy dorixona “Madadkor Pharm” MCHJga tegishli boʻlib, aholini ijtimoiy ahamiyatga ega dori vositalari bilan taʼminlashga ixtisoslashtirilgan.

Buxoro viloyatida dori vositalarini ishlab chiqarish faoliyati toʻgʻridan-toʻgʻri tibbiyot muassasalarida emas, balki xususiy farmatsevtik subyektlar, klasterlar va ulgurji subyektlar orqali amalga oshirilmoqda.

Yigʻilishda bugungi kunda Samarqand viloyatida ham dori vositalari savdosi va farmatsevtika faoliyatini doimiy nazorat qilish boʻyicha tizimli ishlar olib borilayotgani qayd etildi. Jumladan, viloyat boʻyicha 2024-yilda 47 ta seriyadagi 4 052 920 shartli oʻramdagi tibbiy buyumlar uchun 9 ta, joriy yilning birinchi choragida esa 15 ta seriyadagi 8 081 640 hamda 3 ta seriyadagi 210 shartli oʻramdagi tibbiy buyumlar uchun jami 8 ta muvofiqlik sertifikatlari rasmiylashtirilgani taʼkidlandi.

Bundan tashqari, “Farmatsevtika mahsulotlari xavfsizligi markazi” davlat muassasasining viloyatdagi filialida mikrobiologik va kimyoviy laboratoriyalar tashkil etilgan.

Munoazaralarda deputatlar tomonidan oʻrganishlar davomida aniqlangan kamchiliklar yuzasidan mutasaddilarning fikrlari eshitildi. Ushbu sohadagi ishlar eʼtirof etilib, yechimini kutayotgan ayrim masalalar borligi aytiladi.

Tegishli idora va tashkilotlarga dori vositalari muomalasiga oid maʼlumotlarni markazlashtirilgan elektron axborot tizimida yuritish, aholiga qulaylik yaratish va narxlar shaffofligini taʼminlash, ijtimoiy dorixonalar sonini bosqichma-bosqich oshirish boʻyicha tegishli taklif va tavsiyalar berildi.

Yigʻilish yakunida kun tartibidagi masala yuzasidan qoʻmitaning tegishli qarori qabul qilindi.

OZIQ-OVQAT MAHSULOTI XAVFSIZLIGINI TAʼMINLASHGA YANGICHA YONDASHUV

Oliy Majlis Qonunchilik palatasining Mehnat, sogʻliqni saqlash va ijtimoiy masalalar qoʻmitasi tomonidan “Oziq-ovqat mahsulotining xavfsizligi toʻgʻrisida”gi qonun loyihasi ikkinchi oʻqishga tayyorlanmoqda.

Loyiha yuzasidan siyosiy partiyalar fraksiyalari, ishchi guruh aʼzolari, ekspertlar va huquqshunoslar ishtirokida oʻtkazilgan yigʻilishda uni birinchi oʻqishda muhokama etish davomida deputatlar tomonidan berilgan barcha taklif, fikr-mulohazalar chuqur tahlil qilindi.

Mazkur qonun loyihasi bilan oziq-ovqat mahsulotining xavfsizligi sohasidagi sanitariya choralari, qoida va normalarni ishlab chiqish hamda qoʻllash tartibi JST bitimi talablari bilan uygʻunlashtirilyapti. Oziq-ovqat mahsuloti va ozuqaning xavfsizligiga qoʻyiladigan umumiy talablar, oziq-ovqat biznesi operatorlarining huquqlari va majburiyatlari nazarda tutilyapti.

Shuningdek, unda oziq-ovqat mahsulotining xatarlar tahlili va kritik nazorat nuqtalari tizimi asosida doimiy tartiblarni ishlab chiqish, joriy qilish va qoʻllashga qoʻyiladigan talablar ham aks etmoqda.

Yigʻilishda loyihadagi ayrim normalar boʻyicha qonun tashabbuskorlaridan asoslantirilgan tushuntirishlar soʻraldi. Uni yanada takomillashtirish, pishiq-puxta holatga keltirish boʻyicha qator takliflar berildi. Ular asosida loyiha maromiga yetkaziladigan boʻldi.

Masʼul qoʻmitada qonun loyihagini takomiliga yetkazish ishlari davom etmoqda.

TAKLIF VA TAHLILLAR OʻRGANILMOQDA

Oliy Majlis Qonunchilik palatasining Byudjet va iqtisodiy masalalar qoʻmitasi tomonidan “Masʼuliyati cheklangan jamiyatlar toʻgʻrisida”gi qonun loyihasi muhokamasiga bagʻishlangan ishchi guruh yigʻilishi oʻtkazildi.

Tegishli vazirlik va idoralar vakillari, ishchi guruh aʼzolari, huquqshunoslar, ekspertlar, tadbirkorlik subyektlari ishtirokida oʻtkazilgan yigʻilishda uni yanada takomillashtirish, pishiq-puxta holatga keltirish boʻyicha deputatlar tomonidan berilgan takliflar chuqur tahlil qilindi. Mazkur qonun loyihasida masʼuliyati cheklangan jamiyatlarning faoliyatini yanada takomillashtirish, mavjud huquqiy boʻshliqlarni toʻldirish, sohaga rivojlangan davlatlarning tajribasini joriy qilishga oid huquqiy normalar aks etmoqda.

Shuningdek, jamiyat nafaqat litsenziya, balki boshqa ruxsat beruvchi hujjatlar va xabardor qilish tartibida faoliyat turlari bilan shugʻullanishi mumkinligi, jamiyatlarning filial va vakolatxonalarini ochish tartiblari belgilanmoqda.

Loyihada jamiyatning minoritar ishtirokchilari hamda majoritar ishtirokchisining huquqlariga oid yangi qoidalar aks ettirilib, jamiyat tomonidan muhim qarorlar qabul qilishda ular huquqlarining taʼminlanishiga oid huquqiy normalar oʻz ifodasini topmoqda.

Shu bilan birga, jamiyat kuzatuv kengashining qarorlarini sirdan ovoz berish yoʻli bilan (soʻrov yoʻli bilan) qabul qilish tartibini hamda ustav fondidagi ulushni boshqa shaxsga oʻtkazish toʻgʻrisidagi bitim oddiy yozma shaklda amalga oshirilishi mumkinligi jamiyat ustavida belgilanishiga oid qoidalar kiritilyapti.

Ishchi guruh yigʻilishida qonun loyihasi atroflicha koʻrib chiqilib, deputatlar tomonidan undagi ayrim normalar boʻyicha qator savollar koʻtarildi. Hujjat matnini yanada takomillashtirish va maromiga yetkazish boʻyicha koʻplab takliflar berildi.

Ushbu qonun loyihasi jamiyat ishtirokchilari huquqlari va qonuniy manfaatlarining kafolatlarini yanada mustahkamlashga, jamiyat faoliyatida zamonaviy korporativ boshqaruv tizimini joriy etishga xizmat qiladi.

Ayni paytda masʼul qoʻmitada qonun loyihasini takomillashtirish ishlari davom etmoqda.

“Xalq soʻzi”.

TEMIR PANJARA ORTIDAGI TARIX HAQIQATI

Xotira – muqaddas, saboq – abadiy

➡ Mahkumlar soni shu qadar ko'p ediki, jazolash muassasalari

dislokatsiyasi uzoq Sibirdan tortib Qozog'iston cho'llarigacha bo'lgan ulkan mintaqani qamrab olgan edi. Qo'shni respublika hududida joylashgan Karlag (Karagandinskiy lager) va ALJIR (Akmolinskiy lager jyon izmennikov Rodinsy) kabi jazoni o'tash muassasalari ham ana shunday begunohlar taqdirini parchalagan, ularni misli ko'rilmagana azobu uqubatlarga duchor etgan joylar bo'lgan. Bu lagerlardagi jazogana nohaq tortilib, insoniy huquqlaridan mahrum qilinganlar orasida ko'plab o'zbek ziyollari va ularning oila a'zolari, yaqinlari ham bor edi.

Biz bu tarixni unutmasligimiz kerak. Yosh avlod uni bilishi, o'rganishi va to'g'ri xulosa chiqarishi shart. Shu ma'noda, Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning 2024-yil 19-iyuldagi "Siyosiy qatag'on qurboni bo'lgan yurtdoshlarimiz hayoti va faoliyatini o'rganish, targ'ib etish hamda ularning xotirasini abadiylashtirish borasidagi ishlarni kengaytirish to'g'risida"gi qarori mustaqilligimizni har tomonlama mustahkamlash, tariximizning noma'lum sahifalarini tiklash va ilmiy nuqtayi nazardan chuqur o'rganish, shu asosda yurtdoshlarimiz, ayniqsa, yosh avlodning Vatan taqdiri va kelajagiga daxldorlik tuyg'usini, fuqarolik pozitsiyasini kuchaytirish, ularni bugungi tinch, erkin va ozod hayotning qadriga yetish ruhida tarbiyalashga xizmat qilmoqda.

Xotira – bu faqat o'tmish emas, balki kelajakni adolati va ogohlik bilan qurishga xizmat qiluvchi ma'naviy ustun. Tahririyatimiz xodimlarining Qozog'istondagi "Karlag" va "ALJIR" muzeylariga qilgan xizmat safari davomida nafaqat o'tmishga yana bir bor nazar tashlandi, balki tarixiy xotira va undan olinajak saboqning ahamiyatini ochib berishga ham e'tibor qaratildi.

Hujjatlar tilga kirganda

Ostonaning zamonaviy qiyofasi, osmono'par binolari va tinch muhiti qarshisida Qozog'iston zaminida tarixdan guvoh beruvchi ayrim og'riqli xotiralarni yanada teran his qilinadi. "Karlag" va "ALJIR" muzeylari ana shunday qayg'uli xotiralarni o'zida aks ettirgan maskanlar bo'lgan.

Karlag – Qarag'anda shahri atrofida joylashgan, yer maydoni bo'yicha zamonaviy Fransiya hududiga teng keladigan yirik lagerlar tizimi bo'lib, tarixda o'zining mudhish nomi bilan eslanadi. Markaziy Osiyodagi eng katta repressiyalar ko'zgusi sifatida tanilgan. Sobiq ittifoq davrida ozodlikdan mahrum etilgan minglab begunoh insonlar shu yerda qiynoqqa solingan, hatto jonidan ayrilgan. ALJIR esa faqat xotin-qizlar uchun mo'ljallangan qamoqxona bo'lib, u yerda "xalq dushmani" tamg'asi bosilgan erkaklarning rafiqalari va onalari tutqunlikda ushlangan, farzandlaridan ajratilgan.

Ye. A. Buketov nomidagi Qarag'anda universiteti rektori, Qozog'iston Respublikasi Milliy fanlar akademiyasining muxbir a'zosi, yuridik fanlar doktori, professor Nurlan Dulatbekovning ta'kidlashicha, bu muzeylar tarixni nafaqat hujjatlarda, balki inson qalbidagi saqlashga xizmat qiladi. Ular hayot haqiqatini gapiradi. Qora kunlar, kechirilmas xato va insoniy fojialarni esga soladi. Bu muzeylar hozirgi avlodni o'tmishni unutmaslikka, xatolarni takrorlamaslikka da'vat etadi. Ular

xotira va iztirob orqali adolat va ma'rifati sari olib boradigan ko'prikdir.

– XX asrning birinchi yarmidagi ommaviy siyosiy qatag'onlar insoniyat tarixiga totalitar rejimning o'z xalqini qirib, yakson etishi sifatida kirgan, – deya ta'kidlaydi Nurlan Dulatbekov. – Sobiq ittifoq parchalanganidan so'ng davlatlar va millatlar o'z o'tmishlariga murojaat qilib, qonli terrorning oqibatlarini tahlil etishga intildi. Karlag haqidagi hujjatlar ko'p yillar davomida maxfiylik belgisi ostida saqlab kelingan. Arxivlar ochilgach ko'plab shohidlar o'z xotiralarini xalqqa taqdim qilishga kirishdi. Bu tarixiy jarayonlar faqat mustabid tuzum davridagi siyosiy qatag'onlarning fojiali sahifalarini yoritib qo'yish bilan chegaralanmay, yangi ilmiy tamoyillar va konsepsiyalarning paydo bo'lishiga ham yordam berdi. Karlag mahbuslari nafaqat Qozog'iston, balki butun sobiq ittifoq respublikalari madaniyati va iqtisodiyotida muhim rol o'ynagan ziyolilardan tortib mashhur shaxslargacha bo'lgan kishilardir.

Har bir eksponat – begunoh qurbonning achchiq taqdiri

"Karlag" va "ALJIR" muzeylariga tashrif – bu shunchaki sayohat emas, balki qalbnititratuvchi, tarixga yuzlanuvchi ruhiy safar. Qamoqxonalar, soxta sudlar, ittirobga to'la maktublar, temir panjara ortida qolgan taqdirilar... Har bir eksponat begunoh qurbonning achchiq taqdiri haqida so'zlaydi.

"Karlag"dagigi qora devorlar, sovuq kameralar, og'ir mehnatga mahkum bo'lgan insonlarning ish qurollari – bularning har biri inson qadri, erkinlik va adolat poymoli bo'lishini yanada teran anglashga yordam beradi.

– Dolinka qishlog'idagi siyosiy qatag'on qurbonlari xotirasi muzeyi ("Karlag" muzeyi) 2001-yilda Karlag tarixiy yodgorliklarini tadqiq qilish va saqlash, Qozog'iston hududida joylashgan majburiy mehnat lagerlari qurbonlari xotirasini abadiylashtirish maqsadida tashkil etilgan, – deydi muzey xodimasi Yelena Pistina. – Hozirgi kunda muzey Karlagning sobiq boshqaruv binosida joylashgan bo'lib, u 1933 – 1935-yillarda minglab mahbuslar tomonidan qurilgan. Binolarning umumiy maydoni – 3326,6 kvadrat metr. Mehmonlar e'tiboriga ikki qavatda joylashgan "Qozog'istonda ocharchilik", "Karlagning tashkil topish tarixi", "Karlagning xo'jalik faoliyati", "Ayollar va bolalar", "Xalqlarni deportatsiya qilish" va boshqa mavzularni qamrab olgan 20 ta ekspozitsiya zali taqdim etilgan.

Muzeyning doimiy ekspozitsiyalaridan siyosiy ta'qiblar tarixi bo'yicha arxiv materiallari, xatlar, fotosuratlar, mahbuslarning shaxsiy ishlari hamda ekspeditsiya davomida topilgan ish qurollari,

maishiy buyumlar joy olgan. Kolleksiya tarkibida lager mahbuslari tomonidan yaratilgan san'at asarlari ham bor.

Muzeyning yerto'la qismidan tergov izolyatori installyatsiyasi – qamoqxona, erkaklar va ayollar kamerasi, tergovchi xonalari, qiynoqxona va boshqalar kishini mahzun o'ygatoldiradi, tarixdan saboq chiqarishga undaydi. Bu yerda mahbuslarni saqlash sharoitlari, so'roq o'tkazish jarayonlari va shaxsiy ishlarni rasmiylashtirish tartibi ham aks ettirilgan. Tergov izolyatori installyatsiyasi qatag'on qurbonlari, nazoratchilar va tergovchilarning haykallari bilan to'ldirilgan.

Muzey ilmiy-ma'rifiy faoliyat bilan ham shug'ullanadi. Bu yerdagi Siyosiy ta'qiblar tarixi bo'yicha ilmiy-tadqiqot markazida olimlarning arxiv materiallari asosida tayyorlagan ishlari taqdim etilgan.

Muzeyda Karlagning sobiq mahbuslari va qatag'onga uchraganlarning avlodlari bilan uchrashuvlar muntazam uyushtiriladi. Siyosiy ta'qiblar va ocharchilik qurbonlarini yod etish kunida konferensiyalar, uchrashuvlar, seminarlar o'tkaziladi. Ekspozitsiya zallarida Karlag mahbuslari hayotidan lavhalar "jonlanadi". Yil davomida muzey fondi va shaxsiy kolleksiyalardan olingan eksponatlardan iborat davriy ko'rgazmalar o'tkaziladi. Muzey fondida taxminan 15 mingta eksponat mavjud bo'lib,

shularning 6 mingdan ziyodi asl tarixiy buyumlardir. Asosiy fond uchun yetarlicha boy va turli materiallar to'plangan.

Fotosuratlar va hujjatlar muzey ekspozitsiyasi va fondlarida alohida o'rinda egallaydi. Chunki ular lager hayotidan guvohlik beradi. Masalan, 1931-yildagi "Putyovka" gazetasi, 1932-yilda lotin alifbosida qozoq tilida nashr etilgan "Jana Jol" gazetasi hamda mahbuslarning kundaliklari muzeyning nodir eksponatlaridir.

Bundan tashqari, muzey fondida deportatsiya qilingan rassomlar – P. I. Rechenskiy, L. P. Andreyuk va L. E. Gamburgerning noyob asarlari, 1920 – 1930-yillardagi qozoq xalqining maishiy buyumlari, mahbuslar tomonidan tikilgan chevarlik mahsulotlari, o'sha davrga tegishli musiqa asboblari, ta'mirlash-mexanika zavodida mahbuslar tomonidan ishlab chiqarilgan uskunalar, deportatsiyaga uchragan xalqlarning shaxsiy buyumlari va boshqa ko'plab nodir eksponatlar saqlanadi.

Muzeyga tashrif buyuruvchilar soni yildan-yilga oshib bormoqda. Nafaqat qozog'istonliklar, balki yaqin va uzoq xorij fuqarolari ham muzeyga katta qiziqish bildirimoqda.

Qismati parchalangan ayollar

"ALJIR" muzeyida muhabbatdan, onalikdan, hayotdan mahrum etilgan

ayollarning achchiq qismati namoyon. Bu mash'um maskanda turli yillarda 18 mingdan ortiq ayollar qamoqda saqlangan. Ular aybsiz edi. Bu mushfiqalarning bor-yo'q "aybi" ular turmushga chiqqan insonlar yoki farzandlari "xalq dushmani" deb e'lon qilingan edi, xolos.

Bu yerda qamoqda o'tirganlar orasida o'sha davrdagi ko'plab davlat va siyosat arboblarning oila a'zolari bor edi. Masalan, xoinlikda ayblanib otib tashlangan marshal Mixail Tuxachevskiy oilasiga mansub ayollar, yozuvchi Boris Pilnyakning rafiqasi Kira Andronikashvili, yozuvchi Yuriy Trifonovning onasi Yevgeniya Lurye, davlat arbobi Turar Riskulovning umr yo'ldoshi Aziza Riskulova-Isengulova, yozuvchi Beyimbet Maylinning rafiqasi Guljamol Maylina, shuningdek, Bulat Okudjava va Mayya Pliseskayaning onalari "ALJIR" azoblarini boshdan kechirishgan.

Bu qamoqxonada hali hech narsani anglab yetmagan norasida bolalar ham tutqunlikda ushlangan. Muzeyda saqlanayotgan bolalar oyoq kiyimlari, norasida mahbuslarni tasvirovchi haykalchalar va ular haqidagi yozuvlarni ko'rgan odam ko'z yoshlarini tiyishi juda qiyin.

Muzey xodimasi Gauxar Rizaliyevaning ta'kidlashicha, "ALJIR" muzey-memorial

majmuasi – totalitar tuzum davridagi siyosiy qatag'on qurbonlari xotirasiga bag'ishlangan tarixiy maskan bo'lib, u ko'r-ko'rona olib borilgan zulm siyosati nimaga olib kelishi mumkinligini aniq namoyish etadi.

Muzey kesilgan konus shaklidagi bino bo'lib, u g'am-anduhni saqlovchi o'ziga xos qutiga o'xshaydi. Binoning oynalari yo'q, yorug'lik eksponatlarga yuqoridan tushadi, go'yo sirli pardani ko'targandek. Muzeyga kirish yer osti yo'lagi orqali amalga oshiriladi, uning devorlarida siyosiy ta'qiblar davridagi tarixiy voqealar tasvirlangan.

Muzey-memorial majmuasi bir nechta obyektlardan iborat. "Stalin vagoni" yoki "qizil vagon" – hibsga olingan va surgun qilinganlarni tashish uchun mo'ljallangan. "Qayg'u arkasi" haykali ramzlarga boy. Arkada aks etgan siymo halok bo'lgan eri va yo'qotilgan farzandlari uchun motam tutayotgan ayol timsolidir. Bu yerga keluvchilar arkadan o'tish barobarida bosh egishi – fojia yillarida halok bo'lganlarning xotirasiga hurmat bildirishi, demakdir.

Majmua atrofida ALJIRda tutqunlikda bo'lgan 62 millatga mansub ayollarning xotirasini abadiylashtirish maqsadida xorijiy davlatlar elchixonalari tomonidan o'rnatilgan yodnomalar mavjud.

Bundan tashqari, "Umidsizlik va ojizlik" kompozitsiyasi – ozodlik yo'llarining yo'qolishi, ilojsizlik va umidsizlikni ifodalaydi. "Kurash va umid" kompozitsiyasi – ozodlikni orzu qiluvchi, qafasni parchalashni istayotgan ayol timsoli. U bu maqsadda

she'riyat, go'zallik, ijodga murojaat etgan. "Ko'z yoshlar" stelasi – lagerlar dahshatini boshidan kechirgan barcha insonlarga bag'ishlangan. Unda GULAG xaritasi va Qozog'iston hududidagi 11 ta Karlag tizimiga kiruvchi lager nomlari tasvirlangan. Sim to'siq ortidagi ayol va bolalarning ko'z yoshlari – ALJIR mahbuslari va ularning avlodlari taqdirining fojiali ramzidir.

Barak – "ijtimoiy jihatdan xavfli va antisovet harakatlarga moyil" deb baholangan ayollar yashagan bino. Unda ALJIR mahbuslaridan bolalarining olib qo'yilishi sahnasi aks etgan diorama namoyon qilingan. "Alash bog'i" 1,5 gektar maydonni egallaydi. Ushbu hududda lager mahbuslari tomonidan mevali bog' yaratilgan bo'lib, u bugungi kunda qayta tiklanmoqda. Xotira devorida esa ALJIRda jazo muddatini o'tagan 7 mingdan ortiq ayollarning ismlari yozilgan.

Bu muzeyga kirgan inson tarixni faqat ko'ribgina qolmaydi – uni bor vujudi bilan his qiladi. Bu joy inson vijdonini uyg'otadi.

O'tmish bilan suhbat va kelajak oldidagi mas'uliyat

"Karlag" va "ALJIR" muzeylaridagi har bir qadam – o'tmish bilan suhbat, har bir ko'z yoshi – kelajak uchun saboq. Bu joylar bizga tinchlik va erkinlik osongina kelmagani, bugungi baxtli hayot uchun qancha insonlarning taqdiri qurbon bo'lganini eslatadi.

Bugun O'zbekistonda tarixga yuzlanib, totalitarizmning qora sahifalari ochib tashlanmoqda. Vatanimiz istiqloli, bugungi ozod, tinch va farovon hayot uchun kurashib, aziz jonlarini fido etgan, sobiq ittifoq davrida qatag'on qilingan ajdodlarimiz xotirasini abadiylashtirish, ularning faoliyati va merosini o'rganish hamda targ'ib etishga alohida e'tibor qaratilmoqda.

2021 – 2024-yillar davomida O'zbekiston Respublikasi Oliy sudi tomonidan 1 ming 200 dan ziyod siyosiy qatag'on qurbonlarining nomlari oqlanganini alohida qayd etish lozim.

Qatag'on qurbonlari xotirasi davlat muzeyi, uning hududlardagi bo'limlari hamda Jadidlar merosi davlat muzeyi mavzuga doir ma'lumotlar, ashyoviy dalil va hujjatlar, boshqa tegishli eksponatlar bilan muntazam ravishda boyitib borilayapti.

Mahmudxo'ja Behbudiy, Abdulla Avloniy, Is'hoqxon Ibrat, Abdurauf Fitrat, Abdulhamid Cho'lpon, Abdulla Qodiriy kabi ulug' ma'rifatparvar ajdodlarimiz xotirasiga bag'ishlangan muhtasham haykallar, muzeylar bunyod etildi, ijod maktablari faoliyati yo'lga qo'yildi. Siyosiy qatag'on yillarida nohaq qurbon bo'lgan yurtdoshlarimizning nomlarini aniqlash, ular qoldirgan merosini o'rganish va keng jamoatchilikka yetkazishga qaratilgan ilmiy tadqiqot ishlari, badiiy va hujjatli asarlar yaratilmoqda.

Zotan, istibdod davri tarixini bilishimiz juda muhim. Totalitar tuzumning mash'um jinoyatlari, butun xalqlar boshiga solgan kulftalarni bilgan, tarixdan zarur xulosa chiqargan avlod esa erkinlik va tinchlik qadriini teran angelaydi. O'tmishga yuz burib, kerakli saboq olgan xalq bugungi kunini, kelajak yo'lina to'g'ri belgilab oladi. Tinchlik-totuvlik, mustaqillik, Vatan or-nomusi, hurligi uchun kurashadi, farovon va baxtli hayot yo'lida ishonch bilan omdilaydi.

Nurlan USMONOV ("Xalq so'zi").

Toshkent – Ostona – Qarag'anda – Toshkent.

Akmal MUHAMMADOV olgan suratlar.

MADANIYAT YANGILIKLARI

Bepul kinonamoyishlar – barcha uchun

9-may – Xotira va Qadrlash kuni munosabati bilan O'zbekiston Milliy kino san'ati saroyida bepul kinonamoyishlarga start berildi.

Kinematografiya agentligi tomonidan ishlab chiqarilgan eng sara o'zbek filmlarining namoyishini "Muhabbat bahori" filmi boshlab berdi. Unda kinoijodkorlar, yurtdoshlarimiz hamda OAV vakillari ishtirok etdi. Film rejissyori Ibrohim Rasulov va aktrisa Shahnoza Hojimurodova tomoshabinlar bilan suhbatda filmning mazmuni va ahamiyati haqida batafsil to'xtalib o'tishdi.

Filmda ikki ijodkor – O'zbekiston xalq shoiri Zulfiya va jamoat arbobi, taniqli shoir Hamid Olimjonning so'z muhabbati, ijod va hayot yo'llari haqida hikoya qilinadi. Shuningdek, ularning orzu va armonlari, Hamid Olimjon vafotidan keyingi Zulfiyaxonimning ichki kechinmalari, umid va shijoatga to'la hayot yo'li o'ziga xos badiiy rakursda tasvirlangan.

Turkiya sahnasida Surxondaryo san'atkorlari

Turkiya davlatida tashkil etilgan I xalqaro bolalar teatri festivalida Surxondaryo viloyati qo'g'irchoq teatri ijodiy jamoasi muvaffaqiyatli ishtirok etdi.

Festival doirasida teatr jamoasi "Bremen musiqachilari" spektaklini namoyish qilib, xalqaro tomoshabinlar e'tiborini qozondi. Shu bilan birga, yosh tomoshabinlarda iliq taassurot qoldirdi.

Ijodiy jamoaning ishtiroki O'zbekiston teatr san'ati rivoji yo'lida muhim qadam bo'lib, mahalliy ijodkorlarning xalqaro miqyosdagi muvaffaqiyatini namoyon etadi.

O'zbekcha gaplashamiz

Mamlakatimizning Misrdagi elchixonasi vakillari ingliz tilida "Uzbek Language: Complete Self-Study Guide in 22 Lessons" qo'llanmasini nashrdan chiqardi.

Ushbu elchixona mas'ul xodimi Otabek Alimov muallifligidagi mazkur qo'llanma o'zbek tilini soddalashtirilgan uslubda o'rgatishga mo'ljallangan.

Ma'lumotlarga ko'ra ingliz tilidagi nashr 400 nusxada chop etilgan bo'lib, elchixona tomonidan ushbu kitob Misrdagi kutubxonalar, o'zbek tilini o'rganayotgan Qohira universiteti talabalari orasida tarqatilmoqda.

Bundan tashqari, O'zbekistonning boshqa davlatlardagi elchixonalari orqali o'zbek tili o'qitiladigan xorijiy universitetlarga ham yetkazish rejalashtirilgan.

Ushbu kitobda O'zbekiston va uning qadimiy shaharlari, buyuk tarixiy shaxslari to'g'risida qiziqarli ma'lumotlar ham mavjud.

"Xalq so'zi".

Toshkentdagi Fotosuratlar uyida taniqli rassom Qudratilla Ajimetovning "Yulduzlarga ilk qo'yilgan narvon" nomli shaxsiy ko'rgazmasi ochildi.

Xalq so'zi Narodnoe slovo

MUASSISLAR:
O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasi Kengashi
O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senati Kengashi

Bosh muharrir O'tkir RAHMAT

2020-yil 25-martda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligida 0001-raqam bilan ro'yxatga olingan. Nashr indeksi – 229. Buyurtma G-242. 15 407 nusxada bosildi. Hajmi – 2 tabaq. Ofset usulida bosilgan. Qog'oz bichimi A-2. Bahosi kelishilgan narxda.

Gazetamiz haqidagi ma'lumotlarni yuklab olish uchun QR-kodni telefoningiz orqali skaner qiling.

TELEFONLAR:
Devonxona 71-259-74-51; Kotibxona 71-259-74-53;
e'lonlar 71-259-74-55.

"Sharq" nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasi. Korxona manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41. O'ZA yakuni – 03.15 Topshirildi – 03.35

1 2 3 4 5 6